

Andra delårsrapporten 2021 för tiden 1.1–31.8.2021

VD/9560/02.01.02.00/2021

RV/MR/PK/IK/HY-L/EA

I enlighet med anvisningarna för verkställandet av budgeten får stadsstyrelsen och stadsfullmäktige rapporter om utfallet av budgetanslagen och de bindande målen tertialvis för januari–april, januari–augusti, samt för hela året i samband med bokslutet. Den andra delårsrapporten 2021 har utarbetats utgående från läget 31.8.2021.

Omvärldens utveckling

Vandas befolkningstillväxt har utjämnats under år 2021. I slutet av juli 2021 var Vandas uppskattade befolkningsmängd 238 726 personer. Befolkningstillväxten uppgick till 1495 personer i januari-juli 2021. Tillväxten avmattades jämfört med motsvarande tidpunkt året innan. Då uppgick tillväxten till 2378 personer. Nettomigrationen mellan kommunerna blev negativ i Vanda under 2021, vilket är den viktigaste anledningen till att befolkningstillväxten avmattades. Antalet födda barn ökade å sin sida och dödligheten minskade jämfört med året innan. Av denna anledning växte nativitetsöverskottet med 228 personer jämfört med år 2020. I sin helhet uppgick den naturliga befolkningsökningen till 773 personer i januari-juli. Också nettomigrationen ökade något från året innan och var i sin helhet 1113 personer.

Bland de tio största städerna växte Vanda näst snabbast räknat i absoluta tal. Endast Esbo växte fortare. Där ökade befolkningen med 2629 personer i januari-juli 2021. Esbo växte snabbare än Vanda inom befolkningstillväxtens samtliga delfaktorer – nativitetsöverskottet, nettomigrationen mellan kommunerna samt nettoinvandringen. Tammerfors växte nästan lika snabbt som Vanda och där var befolkningsökningen 1448 personer. Befolkningen minskade snabbast i Helsingfors, med 349 personer, vilket framför allt beror på utflyttningsöverskottet mellan kommunerna. Befolkningen minskade också i Åbo och Jyväskylä.

Covid19-pandemin ledde till en snabb ökning av arbetslösheten i Vanda. Detta märks tydligt i hur arbetslösheten utvecklats från mars 2020 och framåt. I början steg arbetslösheten riktigt snabbt för att nå sin kulmen i maj 2020. Efter detta har arbetslösheten i allmänhet minskat något. I juli 2021 fanns det 1341 färre arbetslösa i Vanda jämfört med året innan. Jämfört med juni ökade dock antalet arbetslösa med 467 personer. Av de arbetslösa i Vanda var 2977 permitterade på heltid. Antalet permitterade hade halverats från juli 2020, då antalet var 6071 personer. Sammanlagt fanns det 19091 arbetslösa i Vanda i juli 2021.

Särskilt oroväckande är att antalet långtidsarbetslösa blivit mer än dubbelt så stort jämfört med samma tidpunkt året innan och fram till juli 2021. I början av juli 2020 hade Vanda 3109 långtidsarbetslösa. Antalet hade vuxit till 6396 långtidsarbetslösa fram till juli 2021. Det kan dock betraktas som positiv utveckling att ungdomsarbetslösheten har minskat jämfört med situationen året innan. I juli 2020 fanns det i Vanda 2947 arbetslösa under 25 år, i juli 2021 var antalet 2557. Å andra sidan har ungdomsarbetslösheten ökat från 2479 arbetslösa i juni. Typiskt för ungdomsarbetslösheten är en tydlig variation förenad med årstiderna, vilket beror på bl.a. att ungdomar strömmar till arbetsmarknaden efter skolavslutningen. Således kan ungdomsarbetslösheten förväntas sjunka då en del av ungdomarna börjar studera i augusti-september. I sin helhet ligger ungdomsarbetslösheten fortfarande på en betydligt högre nivå än före krisen.

I Vanda finns fler arbetslösa män än arbetslösa kvinnor. I juli 2021 fanns det 9311 arbetslösa kvinnor och 9780 män. Antalet arbetslösa kvinnor ökade snabbare än antalet arbetslösa män i början av coronakrisen för att sedan nästan nå upp till antalet arbetslösa män. Detta berodde framför allt på att den starkt kvinnodominerade servicesektorn i Finland stängdes mycket snabbt och i stor utsträckning i början av krisen. Detta ledde till omfattande permitteringar. Efter det att ekonomin öppnats upp igen sjönk antalet arbetslösa kvinnor snabbare. Under de senaste månaderna har antalet arbetslösa kvinnor däremot ökat snabbare jämfört med männen.

Vandas arbetslöshetsgrad i juli 15,2 % var högre jämfört med de flesta av jämförelsekommunerna. Helsingfors arbetslöshetsgrad är 14,2 % och Esbos 12 %. Bland de största städerna är endast arbetslösheten i Åbo större, 15,3 %. Arbetslösheten i Vanda är också högst i Helsingforsregionen. Helsingforsregionens lägsta arbetslöshetsgrader finns i Mäntsälä och Borgnäs, 8,1 %. Arbetslöshetsgraden i hela landet var 12,3 %.

Gemensamt för Helsingfors, Esbo och Vanda är att minskningen av arbetslösheten jämfört med året innan främst beror på det minskade antalet permitterade. Av 50187 arbetslösa i Helsingfors var andelen permitterade 7062, medan 2090 av 17933 arbetslösa i Esbo var permitterade. I likhet med Vanda har antalet permitterade i Esbo och Helsingfors mer än halverats jämfört med året innan, medan antalet övriga arbetslösa hållits på nästintill samma nivå eller rentav ökat.

Utvecklingen av lediga arbetsplatser har varit gynnsam i Vanda. Från och med april har det funnits fler lediga arbetsplatser i Vanda än under tiden före coronapandemin. Detta lär indikera en fortsatt minskning av arbetslösheten.

I juli ligger antalet nya bygglov i Vanda på någotsånär samma nivå som åren innan. Fram till juli hade bygglov beviljats för 1712 bostäder i Vanda. Vid motsvarande tidpunkt året innan hade bygglov beviljats för 1651 bostäder. Antalet påbörjade bostäder har vuxit i Vanda jämfört med motsvarande tidpunkt året innan. Före juli 2021 hade 1570 bostäder börjat byggas i Vanda. Vid samma tidpunkt året innan hade byggandet av 1435 bostäder inletts i Vanda. År 2021 var tredje året i rad då antalet påbörjade bostäder i Vanda hade ökat i juli. Fram till juli 2021 hade 1371 bostäder färdigställts i Vanda. Detta är mindre än under de tre föregående åren. Vid motsvarande tidpunkt år 2020 färdigställdes 1623 bostäder i Vanda.

Utvecklingen av skattefinansieringen

Under januari–augusti 2021 har staden fått skatteinkomster på sammanlagt 778,4 milj. euro (2020: 709,2 milj. euro), varav 650,8 milj. euro i kommunalskatt (2020: 612,9 milj. euro), samfundsskatt 87,3 milj. euro (2020: 62,4 milj. euro) och fastighetsskatt 40,4 milj. euro (2020: 33,8 miljoner euro).

I hela landet har kommunerna i januari–augusti redovisat 5,7 procent mer i kommunalskatter jämfört med året innan, Vanda uppvisade en ökning på 6,2 procent. Staden har fått in sammanlagt 556,7 milj. euro i förskottsuppbörd av kommunalskatterna för skatteåret 2021, vilket är en tillväxt på 6,2 procent jämfört med året innan.

Kommunförbundet har uppdaterat sina ramar för den kommunspecifika beskattningen utgående från 2019 års beskattning som slutfördes i augusti, statistiken över hur de inkomster som är underställda förskottsinnehållning år 2020 utvecklats (förhandsuppgift), finansministeriets nyaste skatteprognoser samt den prognosticerade befolkningsutvecklingen. Utifrån ramen beräknas omkring 1 milj. euro mindre inflyta i kommunalskatt i Vanda än det som uppskattats i budgeten. Jämfört med året innan förutspås minskningen till 1,0 procent på grund av skatteåterbäringarna som är större än året innan och rättelsen

av kommungruppens negativa utdelning. Jämförelsetalet för kommunalskatten år 2020 omfattade också poster av engångsnatur som hör till förnyelsen av beskattningssystemet, vilka inte längre inflyter år 2021. Beskattningen för år 2020 blir klar i oktober–november, en eventuell justering av utdelningen och hur den inverkar på storleken på november månads redovisning bekräftas när den slutgiltiga beskattningen är klar. I december torde man även justera kommungruppens och kommunernas andelar för år 2021.

I januari–augusti inflöt sammanlagt 87,3 milj. euro i samfundsskatt till staden, vilket är en ökning på 39,8 procent jämfört med året innan. I hela landet uppgick motsvarande ändring i kommunernas samfundsskatter till 36,0 procent jämfört med året innan. Tillväxten förklaras bl.a. med en tidsbestämd förlängning av höjningen av kommunernas utdelning på 10 %, compensationen av ändringen av lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken via samfundsskatterna samt den positiva utvecklingen av förskottsbetalningarna och förskottsavgifterna år 2021. Vandas samfundsskatteinkomster förutspås överskrida budgeten med cirka 32 milj. euro utgående från Kommunförbundets skatteram.

Enligt Kommunförbundets ram skulle Vanda år 2021 få 102,8 milj. euro i redovisad fastighetsskatt, vilket överskrider budgetprognosen med ca 2,5 milj. euro.

Skatteinkomsterna uppskattas totalt sett överskrida budgeten med omkring 33 milj. euro om den slutliga beskattningen motsvarar förhandsbeskedet som gavs i augusti 2021.

Enligt Kommunförbundets statsandelskalkyler får staden 151,4 milj. euro i statsandelar för basservice, 80,2 milj. euro i ersättning för skatteförluster som åsamkats genom ändringarna i beskattningsgrunderna och

23,4 milj. euro i finansiering för bildnings- och kulturväsendet enligt undervisnings- och kulturministeriets beslut år

2021. Undervisnings- och kulturministeriets slutliga beslut kommer i slutet av året. Utgående från prognosen uppgår statsandelarna till sammanlagt 255,0 milj. euro, vilket överskrider budgeten med 5,6 milj. euro.

Driftsekonomin

Under januari–augusti uppgick stadens, affärsverkens och fondernas rörelseintäkter (utan HRM) till 303,2 milj. euro, verksamhetsutgifterna (utan HRM) till -1 149,7 milj. euro, medan verksamhetsbidraget var -846,5 milj. euro. Under januari–augusti har verksamhetsintäkterna förverkligats till 66 procent, verksamhetskostnaderna till 65 procent och verksamhetsbidraget till 65 procent i förhållande till den ändrade budgeten.

Enligt prognosen ökar verksamhetsintäkterna till 516,6 milj. euro och verksamhetskostnaderna till -1 819,3 milj. euro (utan HRM). Verksamhetsintäkterna beräknas överskrida den ändrade budgeten med cirka 54,7 milj. euro eftersom staten kompenserar kommunerna för de utgifter coronaepidemin medfört i form av statsunderstöd. Vid denna tidpunkt på året är nivån på och betalningstidpunkten för det statsunderstöd som beviljas för coronaepidemins ersättningar förenad med stor ovisshet.

Verksamhetskostnaderna (utan HRM) överskrider den ändrade budgetprognosen med cirka 63,5 milj. euro. Coronaepidemin har orsakat utgifter på ca 50,7 milj. i social- och hälsovårdskostnaderna och dessa förväntas man få full ersättning för av staten. Utöver detta uppskattar man att social- och hälsovårdens egna utgifter överskrider med knappa 16 milj. euro. Arbetsmarknadsstödet kommunandel beräknas överskrida budgeten med 7,3 milj. euro till följd av den kraftiga ökningen av antalet långtidsarbetslösa. HRT:s kommunandel förutspås överskrida budgeten med cirka 4,2 milj. euro eftersom biljettintäkterna

minskat på grund av coronaepidemin. Läropliktslagen, som trädde i kraft i början av år 2021, förlänger läropliktstiden och orsakar tilläggskostnader både inom verksamhetsområdet för fostran och lärande och för IT-administrationens anskaffning av IT-apparatur. Staten kompenserar kostnader som lagändringen leder till. Förändringarna som lagen om läroplikt medför har beaktats i det beslut om anslagsändring som godkändes i juni. Verksamhetsbidraget förutspås bli omkring 8,8 milj. euro sämre jämfört med budgeten.

Skatteinkomsterna förutspås överskrida budgeten med 32,9 milj. euro framför allt då samfundsskatteprognosen utvecklas i en positiv riktning. I början av år 2021 har samfundsskatteintäkterna legat på en god nivå och dessutom har staten temporärt höjt kommunernas utdelningsandel för samfundsskatteintäkternas del till att gälla hela år 2021. Statsandelsintäkterna beräknas överskrida budgeten med omkring 5,6 milj. euro med anledning av de coronakompensationer som staten gett löfte om.

Räntekostnaderna beräknas underskrida budgeten med omkring 0,9 milj. euro då räntenivån fortsätter att vara låg.

I januari-augusti har av- och nedskrivningar verkställts för 69,0 milj. euro och för hela året beräknas de uppgå till sammanlagt cirka 109,1 milj. euro. Tio miljoner euro som budgeterats i extraordinära poster har i prognosen flyttats till rätt plats, dvs. försäljningsvinster.

I den andra delårsrapporten för år 2021 prognostiseras ett årsbidrag på 98,5 milj. euro, vilket överskrider den beräknade budgeten med omkring 30,5 milj. euro. Resultatprognosen utmynnar enligt den prognos som sammanställts i slutet av augusti i ett underskott på cirka -10,6 milj. euro (i budgeten - 31,5 milj. euro). Att resultatprognosen är bättre än budgeten beror på de positiva skatteinkomstprognoserna. Resultatprognosen nås inte utan statens fullskaliga coronakompensation och redovisning av kompensationen så att den i sin helhet kan tas upp i bokföringen för år 2021.

Investeringar

Inkomsterna i stadens, affärsverkens och fondernas investeringsdel uppgick i januari–augusti till 18,2 milj. euro, investeringsdelens utgifter till -58,8 milj. euro och investeringsdelens netto till -40,7 milj. euro.

Investeringsanslagen för byggande beräknas underskrida budgeten med cirka 12,4 milj. euro. Underskridningen beror på att flera projektstarter skjutits upp och att målbudgetarna underskridits i en del av projekten. De offentliga anläggningstillgångarna beräknas överskrida budgeten med cirka 4 milj. euro. Överskridningen beror på att tidtabellen för ombyggnaden av Ring III åtstramats.

Stadens, affärsverkens och fondernas totala investeringsutgifter förutspås år 2021 ligga på en nivå av 137,2 milj. euro och underskrida investeringsanslagen i budgeten med runt 9,4 milj. euro. Investeringsinkomsterna förutspås uppgå till 18 milj. euro och investeringsdelens netto till -119,2 milj. euro.

Finansieringen

Nettoupplåningen år 2021 beräknas fortsätta ligga på högst 40,5 milj. euro, vilket är omkring 27 milj. euro mindre än i budgeten för det innevarande året (67,6 milj. euro). Staden amorterar de långfristiga lånen i enlighet med amorteringsplanerna för cirka 79,4 milj. euro. Det slutgiltiga nya lånebeloppet

preciseras i slutet av hösten, när finansieringen har fått en mer exakt bild av budgetutfallet för det innevarande året och kassaläget. Hittills har staden lyft endast ett långfristigt lån på 20 miljoner euro med fast ränta av en tidigare överenskommen finansieringslimit.

Stadens likviditetsbuffert har under hela början av året legat på en rimlig nivå. Coronakompensationen för år 2020 återspeglades som ett bättre kassaläge jämfört med prognoserna kring årsskiftet. Även likviditetssituationen i början av året har varit bättre jämfört med prognosen tack vare bl.a. en god utveckling av skatteinkomsterna. Eftersom den negativa räntemiljön har lett till att det tas ut avgifter för depositioner, har storleken på stadskoncernens kassa medvetet hållits på en lägre nivå jämfört med tidigare år. Det strategiska målet för hanteringen av kassaflödet är alltså att trygga en tillräcklig likviditet på koncernnivå så att man betalar så lite i depositionsavgifter som möjligt. Man har lyckats nå detta mål trots att coronakrisen och ECB:s strategi har pressat ner de korta euriborräntorna till en rekordlåg nivå, vilket direkt avspeglar sig på depositionsavgiftsnivån.

Stadsstyrelsen 4.10.2021 § 14

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar

- a) anteckna den andra delårsrapporten för år 2021 för kännedom och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att den andra delårsrapporten för år 2021 antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 25.10.2021 § 4

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna den andra delårsrapporten 2021 för kännedom.

Behandling:

Det antecknades att stadsdirektören meddelade ett tillägg i bilagan till Vanda stads andra delårsrapport 2021 för kännedom. Följande stycke har lagts till i slutet av avsnittet om Serviceområdet för tillväxttjänster på sidan 19 i bilagan:

”Inom sysselsättningsservicen har man tillsammans med Barona Oy överlagt om ett pilotprojekt om effektivitet. Effektivitetspilotprojektets målgrupp är ungdomar (under 30 år) som omfattas av Vanda stads kommunala sysselsättningsförsök, samt sådana invånare med ett främmande modersmål som varit arbetslösa i 100–299 dagar. Högst 750 klienter väljs ut till pilotprojektet samt en jämförelsegrupp av samma storlek. Syftet med pilotprojektet är att skapa, modellera och testa en ny effektivitetsbaserad modell för hantering av sysselsättningen, där operatörsverksamheten och anskaffningen av finansiering för operationen har sammanförts och där de inbesparningar som uppkommer av den betalningsandel av arbetsmarknadsstödet som kommunen betalar fungerar som finansieringsmekanism för effektiviteten. Målet med pilotprojektet är att hitta nya verksamhetssätt för att förebygga långtidsarbetslöshet samt förhindra att arbetslösheten förlängs hos de personer som ingår i målgruppen samt att de hamnar att omfattas av kommunens betalningsandel av arbetsmarknadsstödet. Pilotprojektet har som mål att sysselsätta en klient så fort som möjligt, hålla kvar klienten i ett arbete, få klienten att inleda studier eller någon annan liknande lösning för att förhindra klienten från att överföras till eller avföra denna från att omfattas av kommunens betalningsandel av arbetsmarknadsstödet. Avtalet gäller fram till 30.6.2023.

Försökets maximala kostnad är 399 000 euro och kostnaden är i alla avseenden lägre än de avgifter som ankommer på kommunen via arbetsmarknadsstödet.”

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Bilaga 1: Vanda stads andra delårsrapport 2021, uppdaterad FGE 25.10.2021 § 4
- Bilaga 2: De stora dotterbolagens delårsrapport 2/2021
- Bilaga 3: Rapportering av de bindande målen, delårsrapport 2/2021

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Matti Ruusula, ekonomi- och strategidirektör, tfn 043824 9254, [foramn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn@vantaa.fi)

Päivi Kandolin, budgetchef, tfn 040 626 7613, [foramn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn@vantaa.fi)